

TER BESLISSING

Aan
de minister

Directie Financiële
Markten

Persoonsgegevens

nota

Beantwoording Kamervragen niet kunnen openen
betaalrekening kwetsbare mensen

Datum

31 maart 2023

Notanummer

2023-0000088521

Bijlagen

1. Beantwoording KV

Aanleiding

- Op 22 februari jl. zijn er schriftelijke vragen gesteld door de leden Kat en Van Weyenberg (beiden D66) aan u en de minister voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen over het niet kunnen openen van een betaalrekening door kwetsbare mensen.
- Het merendeel van de vragen liggen op uw terrein (toegang tot een (basis)betaalrekening). Wij hebben daarom met SZW afgestemd dat u de beantwoording van de Kamervragen mede namens de minister voor Armoede, Participatie en Pensioenen verstuurt.
- Op 13 maart 2023 is er een uitstelbrief naar de Kamer gestuurd.

Beslispunten

1. Wij adviseren u in te stemmen met de beantwoording van de Kamervragen en verzoeken u de brief (bijlage 1), mede namens de minister voor Armoede, Participatie en Pensioenen, te ondertekenen.
2. Graag uw akkoord voor het openbaar maken van de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's. Omliggende delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

Kernpunten

- De Kamervragen gaan over de moeite die kwetsbare personen ervaren met het verkrijgen en behouden van de toegang tot een betaalrekening. Specifiek gaan de vragen over personen die als 'geldezel' zijn gebruikt.
- In de beantwoording van de Kamervragen geeft u aan dat u het belangrijk vindt dat iedereen toegang heeft tot een betaalrekening om deel te kunnen nemen aan het maatschappelijk verkeer. U geeft aan dat de Betaalvereniging Nederland en het ministerie van Justitie en Veiligheid verschillende acties hebben lopen om misbruik van potentiële geldezels te voorkomen.
- Consumenten die rechtmatig in de EU verblijven hebben recht op een basisbetaalrekening onder de Richtlijn betaalrekeningen als zij geen 'reguliere' rekening hebben en voldoen aan de daarvoor geldende, wettelijk vastgelegde, voorwaarden. Onder de Richtlijn is een bank verplicht om een aanvraag voor een basisbetaalrekening te weigeren als bij die klant niet kan worden voldaan aan de Wet ter voorkoming van witwassen en financiering van terrorisme

(Wwft). Daarnaast is er een aantal optionele weigeringsgronden op basis waarvan de bank de basisbetaalrekening kan weigeren¹.

- Het Convenant Basisbankrekening is bedoeld voor consumenten die geen reguliere betaalrekening of basisbetaalrekening onder de Richtlijn betaalrekeningen kunnen openen. Ook als een persoon is veroordeeld of wordt verdacht van financiële misdrijven.
- De bank mag op grond van het Convenant Basisbankrekening zelf bepalen of zij de consument verplicht wil stellen om samen met een erkende hulpverleningsinstantie de aanvraag voor een basisbetaalrekening in te dienen of dat de basisbetaalrekening door een erkende hulpverleningsinstantie moet worden beheerd om het risico op (mogelijk) misbruik van een betaalrekening voor het plegen van financiële delicten te voorkomen.
- U geeft aan dat volgens de Betaalvereniging Nederland bewindvoering of schuldhulpverlening niet altijd vereist is bij het openen van een betaalrekening onder het Convenant Basisbankrekening als de reguliere rekening is gesloten.
- U geeft aan niet op de hoogte te zijn van specifieke gevallen waar een betaalrekening wordt geweigerd ondanks dat er, samen met een hulpverleningsinstantie, een aanvraag is ingediend onder het Convenant Basisbankrekening. U geeft ook aan het belangrijk te vinden dat de bank bij de eisen die zij stelt aan consumenten voor het openen van een rekening onder het Convenant Basisbankrekening in overweging neemt of het gezien de weigeringsgrond nodig is om een hulpverleningsinstantie te betrekken om een eventueel risico op een financieel delict te mitigeren.
- U geeft aan dat consumenten die worden geweigerd een klacht kunnen indienen bij het Klachteninstituut Kifid dan wel de kwestie kunnen voorleggen aan de rechter. U geeft aan dat er geen wettelijk recht is op een (basis)betaalrekening voor zakelijke klanten en dat u op dit moment onderzoek doet naar de wenselijkheid en noodzakelijkheid van een basisbetaalrekening voor zakelijke klanten.
- U zegt in de beantwoording toe om in gesprek te gaan met de banken over de uitvoering van het Convenant Basisbankrekening en de Kamer hierover te informeren.

Communicatie

Mochten er mediavragen komen naar aanleiding van deze beantwoording, dan stellen we een woordvoeringslijn op.

Politiek/bestuurlijke context

Niet van toepassing.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

¹ De weigeringsgronden voor een basisbetaalrekening zijn opgenomen in artikel 4:71g, eerste tot en met derde lid, Wet of het financieel toezicht (Wft).